

SFOG-Råd om Endometrios

Del 7. Differentialdiagnoser vid endometrios

Det tar idag i medeltal cirka fem till sju år från symtomdebut till diagnos för en kvinna med sjukdomen endometrios. Ofta har kvinnan sökt olika vårdinstanser flera gånger men symtomen har misstolkats och diagnosen försenats.

När diagnosen väl är ställd finns en risk att andra akuta eller kroniska sjukdomar kan förbises då man hänför alla kvinnans symtom till endometriossjukdomen.

Vid känd eller misstänkt endometrios bör därför vid buk-bäckensmärta följande differentialdiagnoser beaktas:

- **Akut smärta** i nedre delen av buken
  - utomkvedshavandeskap
  - appendicit
  - torsion/subtorsion av adnexa
  - uretärsten
  - cystruptur
  - blödande corpus luteum
  - inklämt bråck
  - subileus/ileus
  - porfyri

- **Kronisk buksmärta** i nedre delen av buken [1–3]
  - divertikulit
  - inflammatorisk tarmsjukdom
  - bråck
  - malignitet
  - adherenser
  - celiaki
  - vaskuliter (SLE, Reumatoid artrit, Sjögrens syndrom)
  - Ehler-Danlos syndrom
  - abdominell migrän
  - ätstörning
  - posttraumatiskt stressyndrom (PTSD)
  - smärta efter sexuella övergrepp
  - stress
  - depression

- **Menstruationssmärta** [4]
  - uterusmissbildningar
  - polyper
  - myom

- Forts **Menstruationssmärta** [4]
  - efter sterilisering
  - kopparspiral
  - retrograd mens
  - cervixstenos
  - hymen imperforatus
- **Urinvägsbesvär** [3,5]
  - cystit
  - kronisk cystit
  - uretrit
  - hydronefros
  - painful bladder syndrome (= interstitiell cystit)
- **Tarmbesvär** [3,5]
  - inflammatorisk tarmsjukdom
  - irritable bowel syndrome (IBS)
  - laktosintolerans
  - celiaki
  - obstipation
  - divertikulit
  - malignitet
- **Djup samlagssmärta** [5]
  - cervicit
  - inflammatorisk tarmsjukdom
  - obstipation
  - IBS
  - divertikulit
  - missbildning i vagina (septa)
  - tillstånd efter könsstympning
  - infektion
  - spänd bäckenbotten
  - bäckenbottenskador efter förlossning
  - ärrbildning/skada efter kirurgi i vagina, t ex prolapsoperation och tension-free vaginal tape (TVT)
- **Muskuloskeletala smärtor** i bäcken, rygg och bukvägg
  - spänd bäckenbotten efter långvarigt smärttillstånd
  - bäckenbottenskador efter förlossning
  - höftledsartros

Referenser

1. Sachedina A and Todd N. *Dysmenorrhea, Endometriosis and Chronic Pelvic Pain in Adolescents*. J Clin Res Pediatr Endocrinol. 2020;12(Suppl 1):7-17.
2. Thomson JC and Redwine DB. *Chronic pelvic pain associated with autoimmunity and systemic and peritoneal inflammation and treatment with immune modification*. J Reprod Med. 2005;50:745-758.
3. Zondervan KT, Yudkin PL, Vessey MP et al. *Chronic pelvic pain in the community symptoms investigations and diagnosis*. AM J Obstet Gynecol. 2001;184:1149-1155.
4. Howard FM. *Chronic pelvic pain*. Obstetrics & Gynecology 2003;101:594-611.
5. Butrick CW. *Patients with chronic pelvic pain: endometriosis or interstitial cystitis/painful bladder syndrome?* JSLS. 2007;11:182-9.